

Форма № Н - 3.04у

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН

08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК-23 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

освітній ступінь «Бакалавр»
спеціальність 227 – «Терапія та реабілітація»

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

КРЕМЕНЧУК 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили: к. б. н., доц. Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» – кафедри здоров'я людини та фізичної культури,

протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Олена АНТОНОВА

Завідувач кафедри _____ Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»,

протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова методичної комісії Олена АНТОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»;</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність <u>227 – «Фізична терапія, ерготерапія»;</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	– год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	– год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
120 год.	– год.		
Вид контролю: диф. залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 0,5

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей; ознайомлення з сучасними уявленнями з організації та проведення науково-дослідної роботи; формування у здобувачів навичок та вмінь в організації та проведенні науково-дослідної роботи у галузі 22 «Охорони здоров'я» зі спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», що необхідні для написання курсової роботи та майбутньої професійної діяльності.

Завданням дисципліни «Основи наукових досліджень» є навчити студентів впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами

професійної
етики.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Поняття про науку та організацію наукових досліджень

Тема 1. Поняття про науку, її призначення, особливості науки у галузі «охорона здоров'я» та сфері реабілітаційної медицини. Функції науки, класифікація. Організація науки та система підготовки наукових кадрів в Україні. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Сучасні критерії науковості. Класифікація наук.

Тема 2. Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження. Основні програмно-методологічні питання наукового дослідження. Наукове дослідження: його сутність та особливості. Фундаментальні та прикладні дослідження. Рівні наукового пізнання: емпіричний і теоретичний. Основні методи емпіричного рівня пізнання: спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння, опис, узагальнення. Основні методи теоретичного рівня. Науковий факт і його інтерпретація. Гіпотеза, закон і наукова теорія як форма наукового знання.

Тема 3. Етапи проведення наукового дослідження. Підготовчий етап: напрям дослідження, стан питання, суперечності, проблема наукового дослідження. Актуальність та тема наукового дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Мета та формулювання гіпотези дослідження. Постановка завдань дослідження. Експериментальний етап: Поняття про наукову інформацію та її роль у про веденні наукових досліджень. Основні джерела наукової інформації. Вибір методів та розробка програми дослідження. Проведення експерименту, накопичення даних. Аналіз та узагальнення результатів експерименту. Оцінювання ефективності дослідження – наукова новизна та практичне значення дослідження. Рекомендацій, інструкцій щодо використання результатів дослідження. Формулювання загальних висновків. Порядок оформлення науково-дослідницької роботи: оформлення титульної сторінки, тез, змісту, переліку умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності), вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (за необхідності). Захист результатів наукового дослідження: планування стратегії захисту роботи, підготовка тексту виступу та презентації, репетиція виступу та публічний захист науково-дослідницької роботи. Специфіка викладу наукового тексту в формі тез та статей. Виступ на науково-практичних конференціях і семінарах. Види доповідей (пленарна, секційна, стендова).

Тема 4. Основи доказової медицини. Історія розвитку та формування клінічного мислення у медицині. Предмет і мета доказової медицини. Основні причини появи доказової медицини. Значення доказової медицини для клінічної практики. Принципи доказової медицини. Рейтингова система оцінки та рівні доказовості клінічних досліджень. Застосування скринінгу та діагностичних тестів.

Тема 5. Планування клінічного дослідження. Основні стандарти клінічних досліджень. Планування клінічного дослідження. Рандомізація. Основи проведення засліпленого експерименту. Оцінка результатів дослідження, їх інтерпретація та практичне застосування.

Тема 6. Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи. Порядок захисту курсової роботи. Підготовка до виконання курсової роботи. Основні розділи роботи. Оформлення результатів, списку літератури та висновків. Процедура публічного захисту.

Тема 7. Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час науково-дослідної роботи. Порухення академічної доброчесності: плагіат, види плагіату, самоплагіат, обман, списування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття про науку та організацію наукових досліджень												
Тема 1.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	28	2	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	34	6	8	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 4.	26	2	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 5.	20	4	6	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 6.	28	2	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 7.	28	2	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	180	20	40	-	-	120	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	20	40	-	-	120	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про науку, її призначення, особливості науки у галузі «охорона здоров'я» та сфері реабілітаційної медицини.	4
2	Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження.	6
3	Етапи проведення наукового дослідження.	8
4	Основи доказової медицини.	4
5	Планування клінічного дослідження.	6
6	Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи.	6

7	Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	6
	Разом:	40

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом:	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про науку, її призначення, особливості науки у галузі «охорона здоров'я» та сфері реабілітаційної медицини.	10
2	Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження.	20
3	Етапи проведення наукового дослідження.	20
4	Основи доказової медицини.	20
5	Планування клінічного дослідження.	10
6	Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи.	20
7	Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	20
	Разом:	120

8. Індивідуальне завдання – написати реферат на обрану тему.

9. Методи навчання - методи проектного та проблемного навчання, методи показу, розказу, наочні.

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичних заняттях;
- участь у дискусії на практичних заняттях;
- самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання залікового індивідуального завдання.

**11. Розподіл балів, які отримують здобувачі
для диф. заліку**

Поточне тестування, самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий тест	Сума
Змістовний модуль №1	20	100
Т 1-7		
80		

T1, T2 ... T 7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2022. 55 с.
2. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2022. 27 с.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Бойчук Т. В, Голубєва М, Левандовський О, Войчишин Л. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посібник. Львів: ЗУКЦ; 2010. 240 с.

2. Москаленко В. Ф, Пузанова О. Г. Доказова медицина в Україні. *Therapia. Укр. мед. Вісник*, 2011;3(56). С. 40–47.

3 Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 136 с.

4. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / Ладанюк А. П., Власенко Л. О., Кишенько В. Д. ; Нац. ун-т харч. технологій. Київ: Ліра-К, 2018. 351 с.

3. Методологія науково-дослідної роботи: навч. посібник / О. Б. Кривонос, О. М. Демченко; за ред. О. В. Кононова. К.: ВСВ «Медицина», 2011. 160 с.

4. Біостатистика / підручник за заг.ред В. Ф.Москаленка. К.: Книга плюс, 2009. 184 с.

Допоміжна

5. Антонова О.І., Куш О.С., Біліченко О.О., Андрієнко Г.В. Ефективність фізичної терапії та ерготерапії на сфері самообслуговування, мобільності, соціальної функціональності у дітей з аутистичними розладами. II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки та техніки в умовах інтеграції України в Європейський науково-виробничий простір». Кременчук, 09 червня 2022 року. Кременчук, ДП «УкрНДІВ», 2022. С. 104-106.

6. О. І. Антонова, А. В. Пасенко, П. А. Віндюк. Дослідження ефективності експериментальної програми фізичної реабілітації постінсультних хворих. *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія*. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту. № 1 (2022). 2022. С. 99-106. <https://doi.org/10.32652/spmed.2022.1.99-106>

7. Антонова О.І., Василенко Б. В., Пасенко А. В. Ефективність застосування гальванізації у пацієнтів 40-50 років, хворих на плексит в умовах стаціонару. XXVIV Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства», 28-29 квітня 2022 р. Кременчук: КрНУ, 2022. С. 190-192.

8. O.I. Antonova^{A,D,E}, S.O. Sorokina.^{*B,D} Means of occupational therapy in (individual) rehabilitation programs for people with Parkinson's disease (Застосування ерготерапії у програмі фізичної реабілітації пацієнтів із хворобою Паркінсона). Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. Запоріжжя, 2021. Т. 14, №3(37). С. 382–389. ISSN 2306-8094(Print), ISSN 2409-2932 (Online) <https://doi.org/10.14739/2409-2932>.